

LÄNSSTYRELSEN
Göteborgs och Bohus län
Miljövårdsenheten
Bitr mvdirektör C-A Jansson
Tel 031-60 58 22

BESLUT
1990-12-20
231-10698-89

Kommunstyrelsen i Tanums kommun

Beslut om naturvårdsområde till skydd av stränder och vatten längs Tanumskusten från Stridsfjorden i norr till och med Gåsefjorden i söder, Tanums kommun

Naturförhållanden

Till sin marina del består området av mycket skiftande vattenmiljöer som grovt räknat kan inordnas i två huvudslag:

den inre skärgården med djupt inskurna vikar och leror, över större delen ett ringa vattendjup

den yttre skärgården med relativt ansenliga vattendjup, starkt exponerad för vindar och vågor

Tidvattenvändringarna är efter svenska förhållanden betydande och åstadkommer ett förhållandevis gott vattenutbyte även i de innersta vikarna. Salthalten är förhållandevis hög genom hela området utom i de inre delarna av Tanumskilen och Sannäsfjorden, där sötvattentillskottet är betydande. På havsbotten domineras mineralsand i de strömgenomsatta sunden och utefter de exponerade västsidorna. I den skyddade innerskärgårdens vatten däremot är botten täckt av finsediment med stort inslag av nedbrutet organiskt material.

De marinbiologiska värdena är ansenliga inom området. Den goda vattencirkulationen och förhållandevis höga vattentemperaturen är i väsentlig grad bidragande till en hög organisk produktion i de grunda vattenområdena. Förekomsten av vidsträckta ängar av sjögräs (*Zostera marina*) spelar en stor roll. Massproduktion av mikroorganismer, småsnäckor, småkräftdjur, borstmaskar och en mångfald andra ryggradslösa djur ger en riklig och lättillgänglig näringsresurs för de högre djurformer som under våren vandrar in i sjögräsvegetationen eller kläcks där. Den rika näringstillgången gör innerskärgårdens vatten till viktiga rekryteringsområden för stor del av den konsumtionsfisk som fångas efter kusten och har på så sätt en ansenlig fiskeriekonomisk betydelse. Ostronbotten hör till de rikaste efter kusten.

Under vår, sensomrar och höst utgör de grunda vattenområdena med sin rika produktion en oersättlig miljö för stora skaror av rastande vadare och sjöfågelfauna, bland vilka märks särskilt knipa, kricka, gräsand, bläsand, sothöns och knölsvan. Även häckfågellivet med arter

som gravand, småskrake, knölsvan, fisktärna, rödbena, större strandpipare och strandskata är gynnat av den rika miljön. Också häger har dessa områden som näringsplats.

Ytterskärsgårdens biologiska karaktär är i hög grad betingad av den kraftiga vattenomsättningen. På klippstränder och bergbottnar finns i regel ett väl utvecklat algbälte med dominans av brunalger. Man talar om algsskogar, som utgör en god miljö för en mångfald djurarter, vilka har betydelse i havets näringskedja. Det grövre bottenmaterialet utefter den exponerade kusten är ofta bevuxet med krustbildande rödalger och djurlivet här karakteriseras av snäckor, musslor, kräftdjur och sjöborrar. På steniga bottnar spelar hummerfisket stor roll. Av fiskeribiologiskt värde är också grus- och sandbottnar, som ofta är betydelsefulla som uppväxtområden för rödspätta, slätvar och sjötunga.

Stränderna är mestadels låglänta och småkuperade. På några ställen är det dock fråga om mycket branta partier där klipporna kan resa sig upp till 50-60 m, t ex Jättestupan på Havsten.

Genom hela området dominerar den rödlätta bohusgraniten med sin mjuka glacialsulptur. Den småbrutna sprickdalsterrängen präglar i stort landstränderna. De högre partierna och de exponerade stränderna utgör till ansenlig del hållmarker, där jordtäcket är ytterst fragmentariskt. Dalbottnar och andra lägre partier är täckta av finkorniga sediment på många ställen med rik skalinblandning. Välutbildad klapper finns på några ställen, bl a på Lammöns västsida.

Av botaniskt intresse är bl a ängsmarkerna och lövskogarna i skyddade lägen, samt hållmarkstallskogarna i exponerade partier. Ädellövsbestånden vid Greby, på Lammön och på Amundholmen hör till de rikaste i sitt slag i länet. Välutvecklade strandängar med karakteristisk zonerings finns framför allt längs Sannäsfjorden. Kalktorrängar förekommer på skalunderlag relativt fragmentariskt där bete fortfarande kan upprätthållas.

Friluftsliv

De landskapliga värdena med omväxling mellan åker, äng, skog, hållmarker och fria vattenytor är en bärande attraktion som gäller hela området. Ett speciellt intresse från friluftslivets sida tilldrar sig stränderna med tillgång till bad och möjlighet till båtliv. Friluftslivet är väl etablerat med omfattande koncentration av fritidsbebyggelse bl a i områdena Raftön-Raftötången-Klätta, Långekärr-Björnäs och Mjölkeröd. Havstensund med tillgång till service i olika former utgör en viktig replipunkt för utflykter i skärgården. Större campinganläggningar finns bl a vid Edsviken och Saltvik.

Områdets intresseväckande natur- och kulturföreteelser (fågelliv, vegetation, odlingslandskap, geologi och kulturhistoriskt värdefulla miljöer) är också viktiga tillgångar för friluftslivet.

Planering och förordnanden

I naturvårdsplanen för länet har den aktuella kuststräckan tillmätts stor betydelse som en del av den nord-bohuslänska skärgården och fastlandskusten mellan Grebbestad och Strömstad och den har på grund av sina ansenliga naturvärden föreslagits till skydd enligt 19 § naturvårdslagen som naturvårdsområde. På motsvarande sätt har denna kuststräcka behandlats i den kommunala planeringen. Naturreservaten Trossö-Kalvö-Lindö, Tanumskilen och

Tjurpannan gränsar till det nu aktuella området.

Riksintressen

Statens naturvårdsverk har 1987-12-21 beslutat om vilka områden som skall utgöra riksintressen för naturvård och friluftsliv i Göteborgs och Bohus län. Det för skydd nu aktuella kustpartiet ligger i sin helhet inom den som riksintresse för naturvård och friluftsliv angivna kuststräckan från Idefjorden i norr till Brofjorden i söder. I naturresurslagen stadgas att områden som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön.

Behov av skydd

Anspråken på stränderna för diverse verksamheter, särskilt för anläggning av båthamnar och bryggor, har varit omfattande. Sannolikt motsvarar de utbyggda hamnarna och bryggorna det ungefärliga behovet av båtplatser i dagsläget. I den mån ytterligare båtplatser erfordras i framtiden bör utbyggnad endast tillåtas ske på redan ianspråktaga ytor för att minimera störningarna i den marina miljön. Muddring och tippning har visat sig medföra negativa effekter långt utanför de direkt berörda ytorna och bör så långt möjligt undvikas.

Förtöjning vid boj har visat sig skava sönder de ekologiskt känsliga bottnarna samtidigt som bojarna också kan hindra fiske och båtliv i övrigt. Slitaget på stränderna i form av markförändrande åtgärder har på sina ställen varit omfattande.

Ärendets behandling

Med utgångspunkt från de värderingar som gjorts i statens naturvårdsverks beslut om riksintressen samt i länsstyrelsens naturvårdsplan och den kommunala planeringen har länsstyrelsen i promemoria 1989-04-14 föreslagit ett skydd som naturvårdsområde enligt 19 § naturvårdslagen för del av Tanumskusten från Kragenäs och Stridsfjorden i norr till Svinnäshalvön och Gåsöfjorden i söder. I förslaget ingår ett fåtal föreskrifter. Dessa har getts en utformning som innebär ett relativt extensivt och till sin karaktär defensivt skydd. Sålunda har ej upptagits åtgärder gällande hävd av värdefulla kulturmarker. Sådana frågor kommer att behandlas i annan ordning genom särskilda avtal med markägare och arrendatorer.

Tanums kommun har i sitt slutliga remissvar yrkat undantag för vissa områden och i de flesta fall angivit motiven därtill.

Samråd har ägt rum med statens naturvårdsverk som tillstyrker bildandet av naturvårdsområdet med den utformning som getts i förslaget.

Erinringar har inkommit från ett antal sakägare. I de flesta fall gäller invändningarna föreskrifter om förbud att förtöja vid boj eller påle. Yrkandena gäller också att man vill ha fler hamnområden och i några fall större. Andra yrkar att deras tomtfastigheter undantas. Några markägare motsätter sig helt bildande av naturvårdsområde.

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen har på grundval av remissvar och anförda erinringar i föreliggande beslut gjort vissa förändringar i föreskrifter och gränsdragningar. För den inre delen av Sannäsfjorden och omgivande stränder är handläggningen ännu ej avslutad. Föreliggande beslut gäller därför ej den delen.

Beträffande yrkande från Tanums kommun gör länsstyrelsen följande ställningstagande:

Området Lökholmen-Havstensund. Kommunen planerar här för en hamn för fritidsbåtar. Området undantas från förordnande. En utbyggnad av hamn i detta läge är emellertid inte konfliktfri och måste ses med viss tveksamhet. Under alla omständigheter bör först en grundlig undersökning göras för en sådan lokalisering och en miljöbedömning ingå.

Området Viken strax söder om Havstensund. Enligt kommunens uppgifter finns planer att bebygga en mindre åker. Området har begränsat värde från naturvårdssynpunkt och undantas därför.

Området Ulmekärrensand. Detaljplan har upprättats av kommunen. En gränsändring har gjorts där båthamnen som ingår i planområdet undantagits.

Området Svinnäs. östra delen av Svinnäshalvön planeras av kommunen för bostäder. Gränsändring har gjorts enligt kommunens önskemål.

Området Edsvik. Kommunen yrkar utvidgning av HS-området (område för fritidsbåtar). En ansökan därom har behandlats av vattendomstolen som avslagit framställningen. Ingen gränsändring vidtas.

Området Klätta 1:8 och 1:5 med tillhörande vattenområde. Inget motiv anges för yrkat undantag. Ej heller finns i kommunens översiktsplanering stöd för annan mark- och vattenanvändning än den nuvarande. Området är beläget vid ett relativt smalt parti av Tanumskilen och är helt oexploaterat. Den inre delen av denna vik är skyddad som naturreservat, där värdena framför allt utgöres av intakta reproduktionsbottnar och ett intressant fågelliv. Hela kilen utgör en ekologiskt mycket känslig miljö. Värdena kan också i hög grad påverkas av vad som händer på de omgivande landstränderna. Ingen gränsändring vidtas.

Härutöver har kommunen yrkat att förbudet att förtöja vid boj eller påle utanför HS-områdena skall träda i kraft först 1 maj 1994 i stället för 1 maj 1992 som angetts i förslaget. Länsstyrelsen ändrar föreskriften i fråga så att förtöjning vid påle ej blir förbjudet och att bojförbudet skall gälla från 1 januari 1993.

Beträffande erinringarna från de enskilda sakägarna inom området har länsstyrelsen förfarit så att ytterligare ett antal bebyggelsegrupper undantagits. Detsamma gäller med bostadshus bebyggda fastigheter av tomtstorlek. Några smärre HS-områden har också tillkommit eller i ett par fall gjorts något större.

Framställningar om hastighetsbegränsning för motorbåtar på grunda vatten har i ärendet

framförts, likaså förslag att begränsa användningen av sk Jet Ski. Länsstyrelsen anser dock att detta är frågor som bör tas upp i annat och mer generellt sammanhang.

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 19 § naturvårdslagen att förklara kuststräckan och skärgården från Kragenäs och Stridsfjorden i norr till Svinnäshalvön och Gåsöfjorden i söder allt inom Tanums kommun och med den avgränsning som framgår av bilagd karta (bil A).

Beslutet syftar till att

- 1 värna om de marina miljöernas stora värden bland annat som reproduktions- och uppväxtplatser för fiskarter och som rast- och näringsplatser för fågelliv.
- 2 skydda området mot förändringar som negativt kan inverka på dess utnyttjande för friluftslivet och på de ansevärdiga naturvärden, som stränder och skärgård inrymmer.

För området gäller de föreskrifter enligt 19 § naturvårdslagen och 22 § naturvårdsförordningen, vilka anges nedan.

- A Föreskrifter enligt 19 naturvårdslagen innebärande inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar gäller följande:

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

- 1 uppföra byggnader. Föreskriften gäller ej ekonomibyggnad som behövs för jordbruket eller yrkesfisket.
- 2 anlägga ny brygga, kaj eller båthamn. Föreskriften gäller ej brygga för yrkesfiskets behov.
- 3 tippa, schakta eller muddra. Förbudet utgör ej hinder för underhåll av befintlig väg.
- 4 anlägga väg eller parkeringsplats
- 5 förtöja vid boj. Föreskriften, som ej gäller yrkesfiskare, träder ikraft 1 januari 1993. Nyanläggning av bojförtöjning är dock förbjuden med omedelbar verkan. Bojförbudet gäller ej akterförtöjning vid brygga.

Naturvårdsförvaltaren skall äga rätt att uppsätta erforderliga upplysningsskyltar.

- B Föreskrifter enligt 19 § naturvårdslagen gällande allmänheten

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd förtöja vid boj. Föreskriften, som ej gäller yrkesfiskare, träder ikraft 1 januari 1993. Nyanläggning av bojförtöjning är dock förbjuden med omedelbar verkan. Bojförbudet gäller ej akterförtöjning vid brygga.

C Föreskrifter enligt 22 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen

Till naturvårdsförvaltare utses länsstyrelsen. Naturvårdsförvaltningen skall omfatta regelbunden tillsyn samt utmärkning av naturvårdsområdet med informationsskyltar. En enkel plan för skyltning av området skall upprättas.

Kommentarer till föreskrifterna

De områden, där underhåll av brygganläggningar, förtätning och i vissa fall smärre utökningar av båtplatser skall kunna äga rum under hänsynstagande till naturvårdens och friluftslivets intressen, har på bilagd karta avgränsats och betecknats med HS. Nya bryggor utanför dessa områden bör icke tillåtas annat än om mycket speciella skäl föreligger. Smärre bryggor betjänande en eller två fastigheter finns utanför de avgränsade HS-områdena. I det utförande de har idag kan de även fortsättningsvis ligga kvar. Bedömningen är att för dessa bryggor behöver ej sådana åtgärder utföras som på något sätt kan inverka menligt på den marina miljön. Bojfortöjningar skall avvecklas under en övergångstid fram till 1 januari 1993.

Besvärshänvisning

Besvär över länsstyrelsens beslut kan anföras enligt bilaga B (formulär 4).

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsrådet Hans Busck, beslutande, miljövårdsdirektör Göran Bengtsson, förste länsassessor Carl-Otto Lindberg, överlantmätare Åsa Knutsson, länsarkitekt Thorsten Hall, länsantikvarie Jan-Gunnar Lindgren och 1 bitr miljövårdsdirektör Carl-Axel Jansson, den sistnämnde föredragande.

Hans Busck

Carl-Axel Jansson

Bilagor

A Karta

B Besvärshänvisning

LÄNSSTYRELSEN
GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN
Miljövårdsenheten
Magnus Sandström
tel 031/605816

Beslut
1991-10-25

Diariernr
231-7336-91

Yngve Thuresson

Beslut om ändring av Länsstyrelsens beslut om Tanumskustens naturvårdsområde 1990-12-20, dnr 231-10698-89, rörande fastigheten Krossekärr 1:18 i Tanums kommun

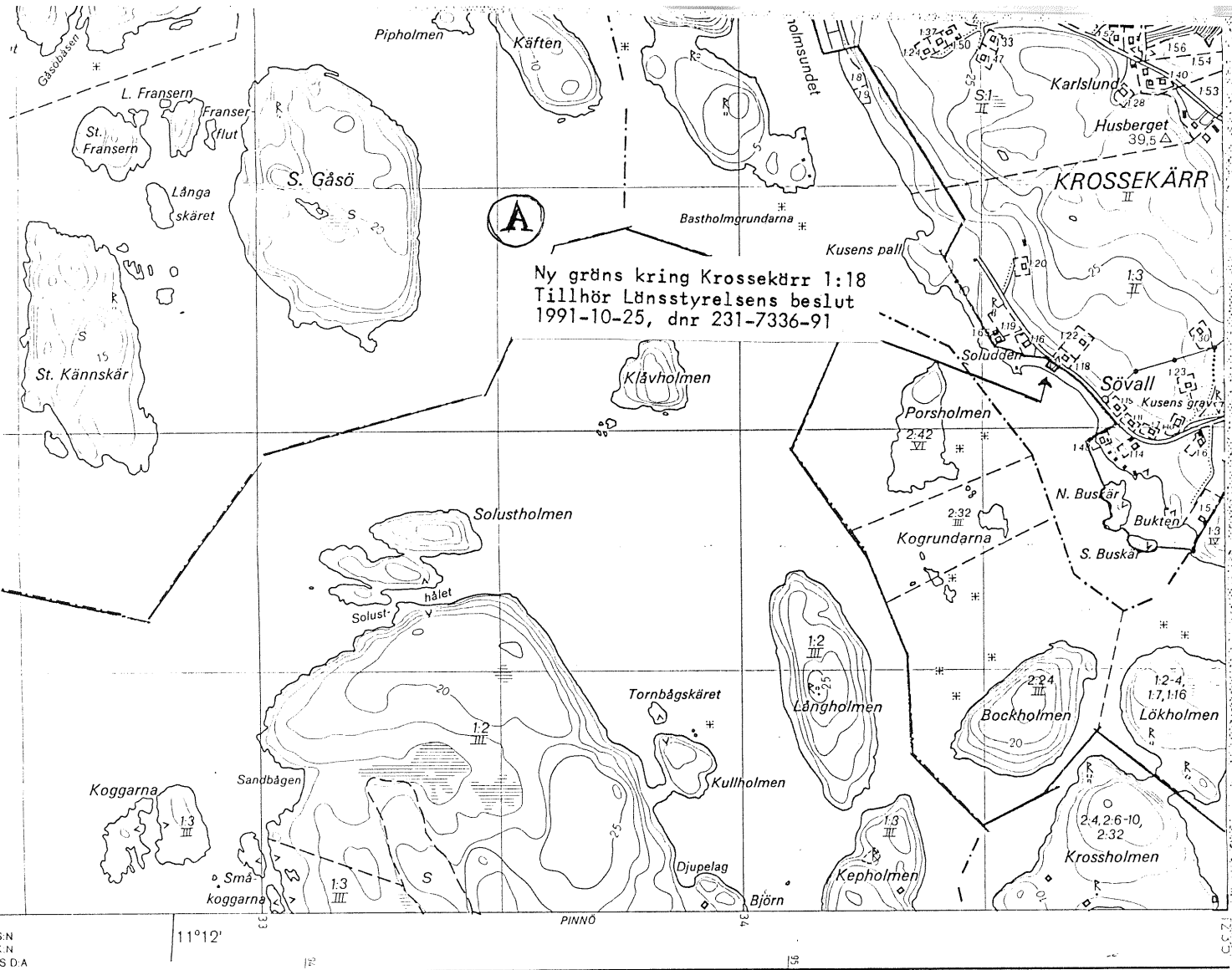
Ni har i brev till Länsstyrelsen påpekat att gränsen för rubricerade naturvårdsområde skär genom Er avstyckade fastighet Krossekärr 1:18 och hemställer att nämnda fastighet skall vara undantagen naturvårdsområdesförordnandet.

På grund av att fastigheten är uppdelad på två arealer har gränsen för naturvårdsområdet tyvärr felritats på beslutskartan, vilket Länsstyrelsen beklagar. Självfallet skall Er hela fastighet undantas från förordnandet.

Länsstyrelsen finner Er anmärkning befogad och förklarar med stöd av 26 paragrafen förvaltningslagen att hela fastigheten Krossekärr 1:18 undantas från Länsstyrelsens förordnande om naturvårdsområde 1990-12-20, dnr 231-10698-89. Ny gräns i aktuellt område framgår av till detta beslut bifogade karta A.

Gunnar Storm

Magnus Sandström



S.N
K.N
S D A

11°12'

OTTERON

LÄNSSTYRELSEN
GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN
Miljövårdsenheten
Bd Roland Olin
tel 031160 58 28

Beslut
1992-09-15

Diariernr
231-10698-89

rek+mb

Till sakägare enligt förteckning

Komplettering av beslut om skydd av stränder och vatten längs Tanumskusten från Stridsfjorden i norr till och med Gåsöfjorden i söder. Tanums kommun

Länsstyrelsen beslutade 1990-12-20 om naturvårdsområde för viss del av kustområdet i Tanums kommun. Genom dels ett förbiseende (gällande fastigheten Kuseröd 1:35) samt ett datafel (gällande fastigheten Tanums Röd 1:2) gavs ej Ni i egenskap av berörda sakägare tillfälle att yttra Eder över förslaget till naturvårdsområdesförordnande. Ett separat föreläggande delgavs därför Eder i efterhand (1992-05-18).

Någon erinran i anledning av detta föreläggande har inte inkommit till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen beslutar därför att förklara fastigheten Kuseröd 1:35 samt del av fastigheten Tanums Röd 1:2 som naturvårdsområde i enlighet med vad som angetts i Länsstyrelsens beslut 1990-12.-20 (bilaga A) både vad gäller gränser och föreskrifter.

I detta beslut har deltagit bitr miljövarddirektör Gunnar Storm, beslutande, förste länsassessor Magnus Sandström och byrådirektör Roland Olin, den sistnämnde föredragande.

Besvär över detta beslut kan anföras enligt bilaga B.

Gunnar Storm

Roland Olin

Bilagor:

- A. Länsstyrelsens beslut 1990-12-20
- B. Besvärshänvisning

LÄNSSTYRELSEN
GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN
Miljövårdsenheten
Bd Roland Olin
031/60 58 28

Beslut
1993-10-27

231-22027-93

Tanums kommun
457 81 Tanumshede

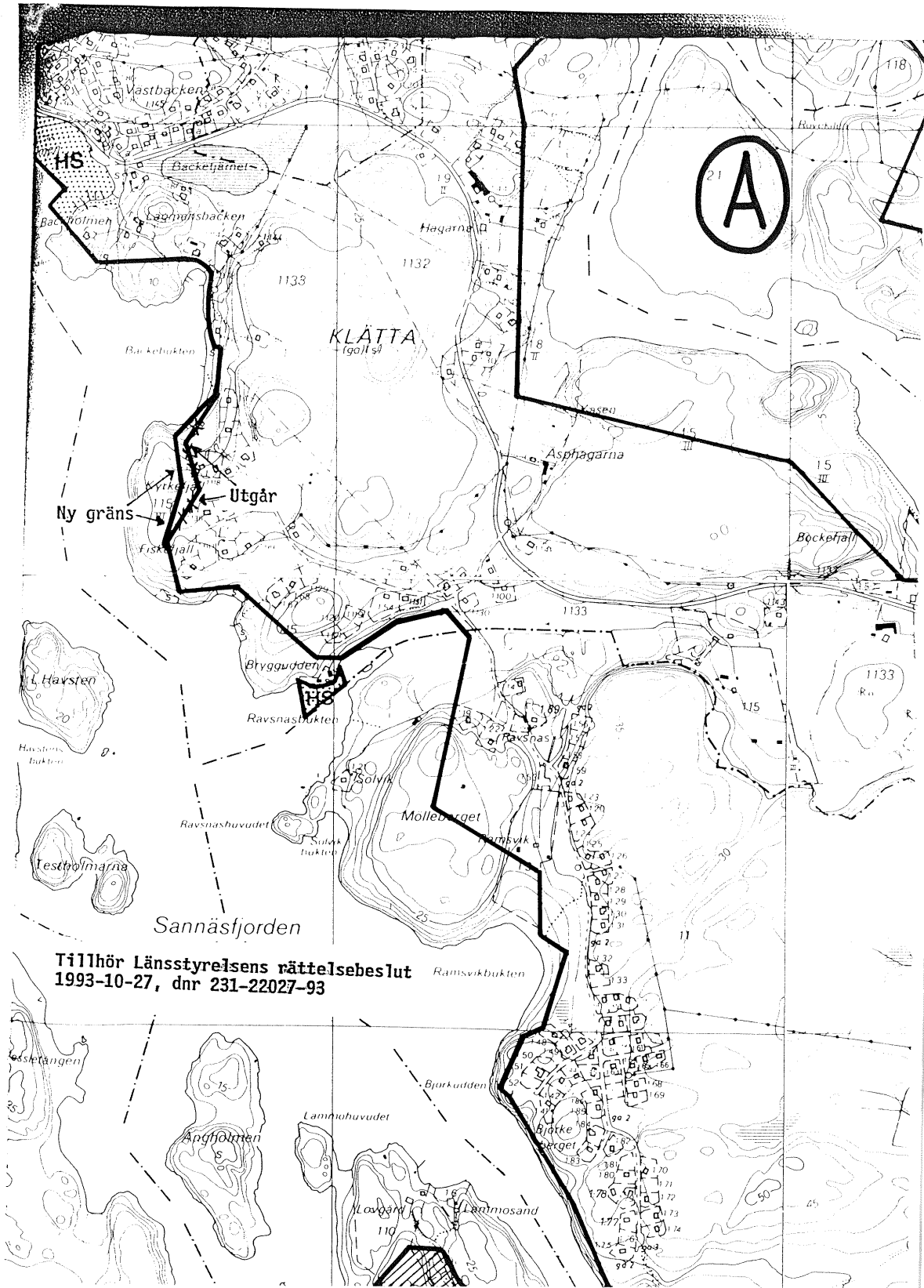
Rättelse av gränsdragning gällande naturvårdområdesgräns för del av Sannäsfjorden inom hemmanet Klätta i Tanums kommun

Genom ett ritfel på beslutskartan, Länsstyrelsens beslut 1990-12-20 dnr 231-10698-89, har naturvårdsområdets gräns felritats vid Kyrkefjäll/Fiskefjäll inom rubricerade hemman.

Länsstyrelsen rättar härmed felet jämlikt förvaltningslagens 25 §. Gränsändringen framgår av en till detta beslut bifogad karta A.

Gunnar Storm

Roland Olin





LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

Naturvårds- och fiskeenheten
Robert Andersson
0521-60 54 74

BESLUT
2003-05-07

Diarienummer
511-77556-2002

Sida
1(2)

Enligt sändlista

Upphävande av del av naturvårdsområdet Tanumskusten delen Stridsfjorden i norr till och med Gåsefjorden i söder, Tanums kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken (MB) om upphävande av del av naturvårdsområdet Tanumskusten från Stridsfjorden i norr till och med Gåsefjorden i söder, Tanums kommun enligt rasterat område på bilagd karta (bilaga 1).

Redogörelse för ärendet

Tanums kommun har 2002-09-30 fattat beslut om bildande av naturreservatet Klättas betesmarker och randskogar (del av Klätta 1:5 och 1:8). Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer och ett kulturpräglat kustlandskap samt livsmiljöer för skyddsvärda arter. Syftet är också att följa upp de åtaganden som följer av medlemskapet i den europeiska unionen. Klätta ingår i ett större område (Tanumskusten) som godkänts av regeringen att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000. Reservatsbeslutet har enligt uppgift från kommunen vunnit laga kraft 2002-11-03.

Stora delar av reservatet ligger inom naturvårdsområdet Tanumskusten från Stridsfjorden i norr till och med Gåsefjorden i söder, Länsstyrelsens beslut 1990-12-20, dnr 231-10698-89.

Länsstyrelsen har i tidigare remissyttrande ställt sig positiv till att kommunen bildar reservat av aktuellt område (yttrande 2001-09-28, dnr 231-40765-2001).

Skälen för länsstyrelsens beslut

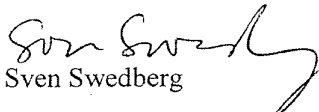
Länsstyrelsen anser att reservatsförordnandet ger ett förstärkt skydd för området och att föreslagna skötselåtgärder kan bidra till bättre förutsättningar för skyddsvärda arter och deras livsmiljöer.


Länsstyrelsens anser därmed att synnerliga skäl föreligger för upphävande av förordnandet om naturvårdsområde i de delar som är naturreservat.

Hur man överklagar

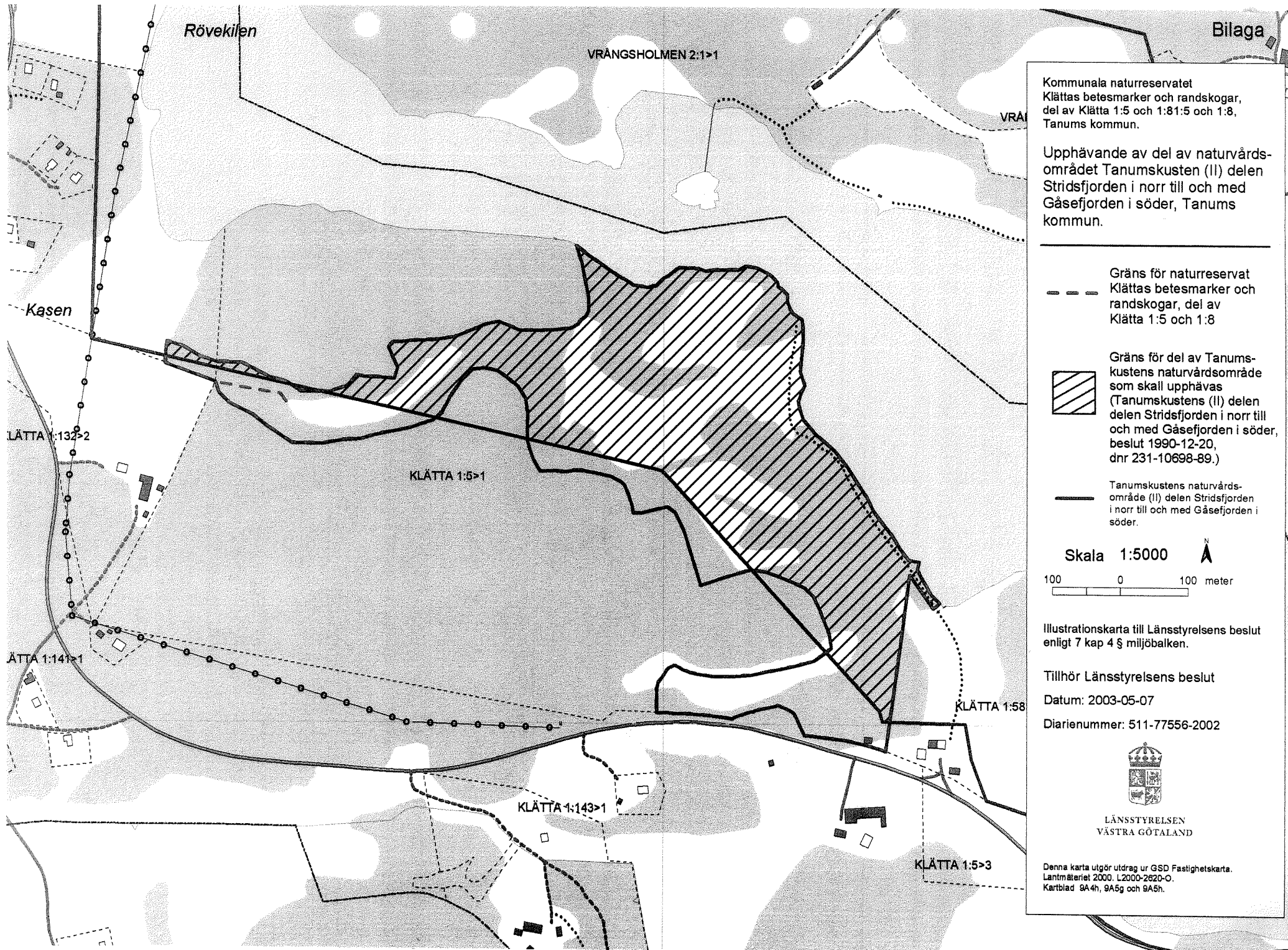
Detta beslut kan överklagas hos Vänersborgs Tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga.

I detta ärende har naturvårdsdirektör Sven Swedberg beslutat och naturvårdshandläggare Robert Andersson varit föredragande. I handläggningen har även Bo Åkerström, kulturmiljöenheten, Gunnar Wockatz plan- och bostadsenheten, och Erland Josefsson, rättsenheten deltagit.


Sven Swedberg


Robert Andersson


Bilaga
Hur man överklagar
Karta




Kommunala naturreservat
 Klättas betesmarker och randskogar,
 del av Klätta 1:5 och 1:81:5 och 1:8,
 Tanums kommun.

Upphävande av del av naturvårds-
 området Tanumskusten (II) delen
 Stridsfjorden i norr till och med
 Gåsefjorden i söder, Tanums
 kommun.

--- Gräns för naturreservat
 Klättas betesmarker och
 randskogar, del av
 Klätta 1:5 och 1:8

 Gräns för del av Tanums-
 kustens naturvårdsområde
 som skall upphävas
 (Tanumskustens (II) delen
 delen Stridsfjorden i norr till
 och med Gåsefjorden i söder,
 beslut 1990-12-20,
 dnr 231-10698-89.)

— Tanumskustens naturvårds-
 område (II) delen Stridsfjorden
 i norr till och med Gåsefjorden i
 söder.

Skala 1:5000 
 100 0 100 meter

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
 enligt 7 kap 4 § miljöbalken.

Tillhör Länsstyrelsens beslut

Datum: 2003-05-07

Diarienummer: 511-77556-2002



LÄNSSTYRELSEN
 VÄSTRA GÖTALAND

Denna karta utgör utdrag ur GSD Fastighetskarta.
 Lantmäteriet 2000, L2000-2620-O.
 Kartblad 9A4h, 9A5g och 9A5h.